

Hidrojeoloji Mühendisleri ve Su Kaynakları Araştırma Derneği (HİDRODER)

22 Mart Dünya Su Günü Basın Duyurusu

22 Mart Dünya Su Günü'nün bu yıl için belirlenen ana teması "Su ve İklim Değişikliği". Su kaynakları sistemleri, iklim değişikliğinden etkilenmekte olan sistemlerin başında gelmektedir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'na (BMKP) göre Dünya genelinde insanların %40'tan fazlası su kıtlığından etkilenmektedir. İklim değişikliği bu oranın daha da yükselmesine neden olacaktır. 2050 yılına kadar, her dört insandan en az birinin, sık sık yaşanan su sıkıntısından etkileneceği tahmin edilmektedir. Türkiye, bu olumsuz gidişin dışında değildir.

Birleşmiş Milletler "Sürdürülebilir Kalkınma için Gündem 2030" kapsamında tanımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri arasında yer alan Hedef 6; "Temiz Su ve Sıhhi Koşullar" başlığı ile tanımlanmıştır. BMKP'ye göre, "2030 yılına kadar herkesin güvenli ve erişilebilir içme suyuna kavuşmasını sağlamak için, altyapıya yatırım yapmak, sıhhi tesisleri inşa etmek ve her düzeyde hijyeni teşvik etmek; su kıtlığını hafifletmek istiyorsak, ormanlar, dağlar, sulak alanlar ve nehirler gibi suyla bağlantılı eko-sistemleri korumak ve eski haline getirmek zorundayız. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde su verimliliğini teşvik etmek ve arıtma teknolojilerini desteklemek için uluslararası işbirliğine de ihtiyaç var".

Hedef 6 "Temiz Su ve Sıhhi Koşullar" başlığı altında, 6 alt hedef belirlenmiştir. Alt Hedef 6.5 "2030'a kadar uygun olduğu durumlarda sınırötesi işbirliği dahil olmak üzere her düzeyde entegre su kaynakları yönetiminin uygulanması" şeklinde tanımlanmıştır.

Peki nasıl? Ülkemiz bu hedefi nasıl başarabilir? Su kaynakları yönetimi ile ilgili önemli kuruluşlara sahip olmamıza karşın, 2030 hedefine ne oranda ulaşılabilecektir?

Bu sorulara olumlu cevap vermek için su kaynakları yönetimi ile ilgili mevcut anlayış ve kavrayışımızda temel değişikliklerin yapılması zorunlu görünmektedir.

"Sürdürülebilirlik", "transdisipliner yaklaşım", vb herhangi bir konuyla ilgili yeni bir anlayışı işaret eden kavram ve terimler, çoğu durumda paradigma kaymalarının göstergeleri olarak değerlendirilmelidir. Son yıllarda "su kaynakları yönetimi" ile ilgili olarak bu tür kavram ve terimler sıkça ve yaygın olarak kullanılmakta, ancak bu kavramların su kaynakları ile ilgili temel anlayış ve kavrayışımızda kökten değişim zorunluluğuna işaret ettiği gözardı edilmektedir. Yapılan konuşmalar, gerçekleştirilen projeler, üretilen raporlar, tezler ve yayınların başlıklarında bu tür kavram ve terimlerin bulunması, maalesef bu çalışmaların "kavramın gerektirdiği" yaklaşım, içerik ve kapsamda olduğu anlamına gelmemektedir.

Su kaynaklarımızla ilgili sorunların ortaya çıkmasında önemli katkısı olan anlayış ve yaklaşımımızı değiştirmeden bu sorunları çözmemiz mümkün değildir. “Sorunu yaratan anlayış, sorunun çözümlü olamaz”. Su kaynakları yönetiminde “paradigma” değişmiştir. Gelişmiş ölkeler, su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ile ilgili anlayış ve yaklaşımlarını yeni paradigmaya göre değiştirme/uyarlama sürecini gerçekleştirmişlerdir.

Türkiye, su ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgili kurum ve kuruluşlarıyla birlikte tüm olanak ve yeteneğini, “su güvenliği”ni sağlamak üzere harekete geçirmelidir.

Deprem, sel, heyelan, yangın, salgın hastalık gibi afetler, etkileri hızlı, ani ve kısa sürede görölen felaketslere yol açarlar. Etkileri genellikle kalıcı değildir. Verdikleri hasarlar, can kaybı dışında, bir süre alsa da onarılabilir. Hidrolojik/hidrojeolojik kuraklık ve başta yeraltıları olmak üzere su kaynakları kirliliği yavaş gelişen, ancak olumsuz sonuçları daha kalıcı, verdikleri hasarlar onarılması çok daha güç afetlerdir. Olumsuz sonuçları ani bir şekilde görölmez. İnsan kanıksamaya eğilimlidir. Bu nedenle, önlem aşmada gecikme olasılığı yüksektir. Ve fakat dikkat!! “Kurbağa haşlanabilir” Su kaynaklarımız (özellikle yeraltıları) üzerindeki insan kaynaklı ve doğal baskılar her geçen gün daha da artarken kuraklık ve su kirliliği gibi yavaş gelişen ancak sonuçları ağır ve hasarlarının onarımından çok ‘adaptasyon’ gerektiren afetler konusunda da hazırlıklı olmalıyız...

Stratejik öneme sahip yeraltılarında seviye düşüşleri, kaynak ve derelerde kurumalar, sulak alan daralmaları, sucul ekosistem kayıpları ve kalite bozulmaları bu afetin yaklaşan ayak sesleridir.

COVID-19 konusunda göstermiş olduğumuz duyarlılık ve organize olabilme yeteneğini yavaş gelişen, etkileri uzun sürede görölen bu tür afetler için de geliştirebilmeliyiz.

Kaybedecek zaman yok... Herbirimize düşen bir görev mutlaka vardır...

HİDRODER Yönetim Kurulu

22.03.2020